



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Česká pošta, s. p.**, se sídlem Politických vězňů 909/4, Praha 1, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 12. 2014, č. j. 10A 152/2014 - 11,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se žalobou ze dne 16. 9. 2014, podanou k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který měl spočívat v nesprávném doručování písemností. Usnesením ze dne 25. 9. 2014, č. j. 10 A 152/2014 - 7, vyzval městský soud stěžovatele k zaplacení soudního poplatku spojeného s podáním žaloby, a to ve lhůtě deseti dnů od doručení tohoto usnesení.

[2] Žalobce předmětné usnesení převzal dne 6. 10. 2014. Dne 13. 10. 2014 byla městskému soudu doručena žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků spolu s přílohou obsahující stěžovatelovo čestné prohlášení o majetkových poměrech. Uvedl, že je plně invalidní, jeho jediným příjmem je dávka pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí) ve výši 3.410 Kč, což také doložil.

[3] Následně městský soud v záhlaví označeným rozhodnutím přiznal žalobci částečné osvobození od soudních poplatků, a to ve výši 1.800 Kč. Stěžovatelova poplatková povinnost

tedy nově činila 200 Kč. Městský soud dospěl k závěru, že majetkové poměry žalobce nepostačují k zaplacení soudního poplatku ve výši 2.000 Kč, aby však mohl žalobce od placení osvobodit zcela, musely by pro to existovat zvlášť závažné důvody, které nenastaly. Při rozhodování vzal v úvahu rovněž množství evidovaných žalob žalobce a zdůraznil, že právě v případě žalobce má regulativní funkce soudních poplatků zvláštní význam, a to vzhledem k rozsahu a způsobu vedení sporů.

[4] Usnesení městského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížností. Krom četných invektiv obsahuje kasační stížnost i důvody, pro něž stěžovatel považuje závěry městského soudu za nesprávné. Uvádí, že nežádal o osvobození od všech soudních poplatků, nýbrž toliko od jednoho. Namítá, že přestože městský soud dospěl k závěru, že majetkové poměry žalobce zásadně nepostačují k zaplacení soudního poplatku, nepřiznal stěžovateli osvobození od poplatku za žalobu. Polemizuje s judikaturou Nejvyššího správního soudu citovanou městským soudem, která podle něj ignoruje jiné rozhodnutí téhož soudu. Podle stěžovatele se „*část*“ rozumí osvobození od některých poplatků, nikoli stanovení výše poplatku soudem. Městský soud není podle stěžovatele orgánem stanovujícím typy, druhy a výši soudních poplatků, a přesto tak činí. Dále uvádí, že městský soud měl v otázce poplatkové povinnosti aplikovat zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), nikoli zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), což podle něj vyplývá ze zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud na úvod poznamenává, že netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost. Povinnost zaplatit poplatek má stěžovatel jen tehdy, směřuje-li kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j 1 As 196/2014 - 19).

[6] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Předmětem sporu je v dané věci posouzení, zda byly v řízení před městským soudem u stěžovatele dány podmínky pro osvobození od soudních poplatků. Předpoklady pro osvobození od soudních poplatků soudem zakotvuje § 36 odst. 3 s. ř. s., podle něhož „*[ú]častník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno.*“

[9] Osvobodit lze podle výše citované zákonné úpravy pouze od všech soudních poplatků v dané věci (viz § 36 odst. 3 s. ř. s.) nikoliv jen od jednoho, jak se mylně domnívá stěžovatel.

[10] Zcela namísto městský soud zdůraznil, že s účinností od 1. 1. 2012 došlo zákonem č. 303/2011 Sb. k úpravě pravomoci správního soudu přiznat osvobození od soudních poplatků obsažené v § 36 odst. 3 s. ř. s. Nyní mají správní soudy podle představ zákonodárce zásadně přiznávat pouze částečné osvobození od soudních poplatků. Úplné osvobození od soudních poplatků je možné přiznat pouze výjimečně ze zvlášť závažných důvodů.

[11] V posuzovaném případě městský soud dospěl k závěru, že majetkové poměry stěžovatele odůvodňují osvobození od soudního poplatku. Tato skutečnost však bez dalšího nevede k úplnému osvobození od soudních poplatků. Nemajetnost nemůže být bez dalšího důvodem, aby se nemajetná osoba mohla volně a bez jakýchkoliv omezení realizovat v podávání četných podání k soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 – 66, publikovaný pod č. 2601/2011 Sb. NSS, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2013, č. j. 5 As 41/2013 - 15, a ze dne 12. 7. 2012, č. j. 5 Ans 10/2012 – 26).

[12] Městský soud dospěl k závěru, že zvláště závažné důvody pro úplné osvobození od soudních poplatků nenastaly, přičemž zdůraznil množství soudních sporů vedených stěžovatelem a způsob jejich vedení. Stěžovateli proto přiznal osvobození od soudních poplatků ve výši 90 %. S tímto hodnocením se Nejvyšší správní soud ztotožňuje.

[13] Názor stěžovatele, který osvobozením „*části*“ rozumí osvobození od některých poplatků a nikoli stanovení jeho výše, je nesprávný. Částečné osvobození, slovy zákona „*části osvobozen*“, totiž znamená právě osvobození od části poplatku, tedy de facto snížení jeho výše.

[14] K tomu Nejvyšší správní soud v souladu se svým rozsudkem ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 As 75/2013 – 17, dodává, že „*v otázkách částečného osvobození od soudních poplatků bude již z povahy věci vždy přítomna jistá míra uvážení toho kterého předsedy senátu. Udrželi-li se toto uvážení v zákonných mezích a bude odpovídat skutkovým okolnostem (zde sociální situaci žadatelky), nemůže být samo užití soudcovského uvážení důvodem pro zrušení přijatého usnesení o osvobození od soudních poplatků Nejvyšším správním soudem*“. Vzhledem k tomu, že v posuzovaném případě se městský soud dostatečně zabýval konkrétní výší příjmů stěžovatele ve vztahu k výši nově vyměřené poplatkové povinnosti, nejednalo se o libovůli, jak namítá stěžovatel.

[15] Stěžovatelova námitka, dle níž měl městský soud „v otázce poplatkové povinnosti“ postupovat podle o. s. ř. namísto s. ř. s., vyhodnotil Nejvyšší správní soud jako nedůvodnou. Stěžovatel tuto námitku nekonkretizuje, není zřejmé, jakého pochybení se měl městský soud dopustit, či jaké ustanovení o. s. ř. mělo být aplikováno. Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že základním procesním předpisem pro postup soudu v soudním řízení správním je s. ř. s. [srov. § 1 písm. a) s. ř. s.]. Proto lze základní procesní předpis občanského soudního řízení, o. s. ř., v soudním řízení správním užít toliko na základě § 64 s. ř. s., tedy za podmínky, že s. ř. s. postrádá samostatnou úpravu procesního postupu v konkrétní věci.

[16] Nejvyšší správní soud uzavírá, že se městský soud dostatečným způsobem zabýval naplněním podmínek pro osvobození od soudních poplatků a oprávněně dospěl k závěru, že za dané situace je namístě po stěžovateli požadovat alespoň částečnou úhradu soudního poplatku. Přiznané osvobození od soudních poplatků ve výši 90 % považuje Nejvyšší správní soud za adekvátní a poplatkovou povinnost stěžovatele ve výši 200 Kč za toliko symbolickou

III. Závěr

[17] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[18] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalované v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. července 2015

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu